

donar un protagonisme a la persona sobre la qual es vol fer una intervenció, o és caure i adoptar posicionaments que, tot i mantenir una certa eficàcia, s'obliden de l'educand: la repressió, el correccionalisme, la imposició de models, la filosofia de la contenció.

Això que sembla tan evident quan s'explica des d'un paper com és aquest, és molt exigent en la seva aplicació empírica i quotidiana. Precisament perquè es parteix d'una lectura de l'ordre social que qüestiona sistemàticament la bondat d'allò que es dona per evident i fet: la col·lectivitat que ens ha tocat viure genera, per causa de les seves contradiccions internes, models alternatius de vida que són tan legítims i legitimables com el model del consentiment que es presenta com a «normal», «esperable» i «indiscutible». La intervenció social feta des d'una perspectiva que no sigui pedagògica cau fàcilment en el burocratisme, en la modelització de la vida social única i indiscutible i en la negació sistemàtica de la diferència.

En la meua pràctica pedagògica amb el món dels qui es dediquen a l'educació anomenada «especial», he après que no es tracta tant d'imposar models, valors culturals o normes prescrites, com de proporcionar recursos personals i socials amb la finalitat que la persona sigui més lliure a l'hora d'escollir les seves personals opcions. L'acte pedagògic o és un pas endavant vers la llibertat o acaba essent una pressió o una contenció més en la lliura cursa vers el benestar social de les persones. Mal que ens pesi un acte pedagògic enfocat des d'aquesta perspectiva fa que la desviació social sigui en tot cas encara un acte de lliure elecció.

Tinc massa coses viscudes que seria impossible sintetitzar en aquest paper. Potser n'hi ha prou amb el que s'acaba d'insinuar de manera tímida, però decidida.

Potser només em queda agrair a tants educadors i tantes educadores anònims que han contribuït amb les seves interpellacions a què personalment arribés a comprendre que la pedagogia és, per damunt de tot, un acte de suprema i sorollosa llibertat; i això malgrat l'escàndol que socialment provoca el que hom s'aferra i sostingui una perspectiva que col·lectivament i lluny del món de l'educació «especial» es fa tan difícil d'entendre.

I afegir potser que no hi ha dues pedagogies: la generalista i l'especialitzada. Només existeix un únic model pedagògic extrapolable i aplicable a tota mena de situacions socials quotidianes.

Raimon Bonal
Sociòleg

El II Congrés Català de Sociologia

1. La temàtica general

Sota el títol genèric **Persistència i canvi en un món interdependent. Els reptes per a la societat catalana al llindar de l'any 2.000**, ens proposem fer una amable invitació a tots els sociòlegs de Catalunya i aquells que han treballat sobre la nostra realitat catalana a aportar reflexions, teoritzacions i conclusions de recerques científiques sobre la nostra realitat en els diversos àmbits que es proposen més endavant.

Es la nostra il·lusió poder comptar amb una participació substantiva de professionals, científics socials i estudiants que hagin creuat un aspecte o altre de la nostra disciplina. El nostre II Congrés Català de Sociologia no discrimina títols ni càrrecs; vol aplegar tots aquells professionals que, amb títol oficial o sense, tinguin alguna cosa a expressar i a comunicar com a fruit dels seus treballs amb la preocupació exclusiva de contribuir al millorament i major comprensió de la nostra realitat catalana d'ara i del futur més immediat.

2. Els grups de treball

A partir de la programació feta pel Comitè Científic, les àrees temàtiques i els grups de treball amb els seus coordinadors ja confirmats són els següents:

ÀREA TEMÀTICA: TEORIA SOCIOLÒGICA I METODOLOGIA

Grup de Treball 1: Teoria sociològica

(Carlota Solé: Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 2: Metodologia

(Coordina: a confirmar)

Grup de Treball 3: Tècniques d'investigació

(Carlos Lozares: Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 4: Sociologia de la ciència i del coneixement

(Coordina: a confirmar)

Grup de Treball 5: Institucionalització i professionalització de la sociologia

(Raimon Bonal: Departament de Sociologia i Metodologia de les Ciències Socials, Facultat de Ciències Econòmiques, Universitat de Barcelona, c.Tinent Coronel Valenzuela, 08034 Barcelona)

ÀREA TEMÀTICA: POBLACIÓ, ESTRUCTURA I CANVI SOCIAL

Grup de treball 1: Desigualtat i classes socials

(Joaquim Aiguabella, Gabinet d'Estudis Socials, Aragó 281, 08007 Barcelona)

Grup de Treball 2: Sociologia de la població i demografia

(Anna Cabré: Centre d'Estudis Demogràfics, Universitat Autònoma de Barcelona, 08193 Bellaterra; Graciela Sarrille: Departament de Sociologia i Metodologia de les Ciències Socials, Facultat de Ciències Econòmiques, c.Tinent Coronel Valenzuela, 08034 Barcelona)

Grup de Treball 3: Sociologia de les edats (joves i vells)

(Joan Berney: Gabinet d'Estudis Socials, Aragó, 281, 08007 Barcelona; Ma Pia Barenys, Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 4: Sociologia del gènere

(Coordina: a confirmar)

Grup de Treball 5: Sociologia de les migracions

(Angels Pascual: Departament de Geografia, Facultat de Geografia i Història, Universitat Autònoma de Barcelona, 08193 Bellaterra; Encarna Herrera, Universitat Nacional d'Educació a Distància, Garrofers, 69, 08016 Barcelona)

Grup de Treball 6: Sociologia rural

(José Luis Giménez, Departament de Sociologia, Escola Universitària de Ciències Empresarials, Universitat de Barcelona, Diagonal, 694, 08034 Barcelona)

Grup de Treball 7: Sociologia urbana

(Anna Alabart i Marisol Rodríguez: Departament de Sociologia i Metodologia de les Ciències Socials, Facultat de Ciències Econòmiques, Universitat de Barcelona, c.Tinent Coronel Valenzuela, 08034 Barcelona)

Sumari

pag.

- 1 El II Congrés Català de Sociologia
- 3 L'educació especial: aprenentatge docent
Raimon Bonal

Coordinació: Junta de l'Associació Catalana de Sociologia

Secretaria: Montserrat Rovira

Disseny i maquetació: Gemma Quesada

Qualsevol soci interessat en publicar un article pot adreçar-se a:

Montserrat Rovira

Societat Catalana de Sociologia

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Tel.: 318 55 16

dimecres de 4 a 8 de la tarda

Grup de Treball 8: Sociologia del treball

(Faustino Miguélez i Antonio Marín: Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 9: Marginació i Pobresa

(Jordi Estivill: Gabinet d'Estudis Socials, Aragó, 281, 08007 Barcelona)

Grup de Treball 10: Processos de canvi social i de modernització

(Josefa Bru, Departament de Sociologia, Universitat de Girona, pl.Sant Domènec, 17071 Girona)

ÀREA TEMÀTICA: INSTITUCIONS I CULTURA

Grup de Treball 1: Sociologia de les arts

(Conxa Virgili: Departament de Sociologia, Escola Universitària de Ciències Empresarials, Universitat de Barcelona, Diagonal, 694, 08034 Barcelona)

Grup de Treball 2: Sociologia de la comunicació

(coordina: a confirmar)

Grup de Treball 3: Sociologia de l'educació

(coordina: a confirmar)

Grup de Treball 4: Sociologia de l'esport i del lleure

(Núria Puig: Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya, Avgda de l'Estadi s/n, Anella Olímpica, 08004 Barcelona)

Grup de Treball 5: Sociologia de la família

(Lluís Flaquer: Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 6: Sociologia de la llengua i sociolingüística

(Joan Ma. Romaní: Institut de Sociolingüística Catalana, Mallorca, 272, 08037 Barcelona)

Grup de Treball 7: Sociologia de les organitzacions i de l'empresa

(coordina: a confirmar)

Grup de Treball 8: Sociologia de la religió

(Pere Negre: Departament de Sociologia i Metodologia de les Ciències Socials, Facultat de Ciències Econòmiques, Universitat de Barcelona, c.Tinent Coronel Valenzuela, 08034 Barcelona)

Grup de Treball 9: Sociologia de la salut

(coordina: a confirmar)

ÀREA TEMÀTICA: ESTAT, NACIONS I SOCIETAT CIVIL

Grup de Treball 1: Identitats col·lectives i nacionalisme

(coordina: a confirmar)

Grup de Treball 2: Partits polítics i eleccions

(Joan Botella: Departament Ciència Política, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 3: Moviments socials

(Louis Lemkov i Josep Pont: Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 4: Polítiques públiques i benestar social

(Sebastià Sarasa: Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques, Universitat Pompeu Fabra, Rambles, 33, 08002 Barcelona)

Grup de Treball 5: Relacions internacionals

(Esther Barbé, Departament de Ciència Política, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra; Miquel Caminal, Departament de Ciència Política, Facultat de Dret, Universitat Rovira i Virgili, 43005 Tarragona)

Grup de Treball 6: Sociologia del dret

(José Antonio Estévez: Departament de Sociologia i Metodologia de les Ciències Socials (Filosofia del Dret), Facultat de Dret, Universitat de Barcelona, Diagonal, 686, 08034 Barcelona)

Grup de Treball 7: Sociologia de les forces armades

(Juli Busquets, Departament de Sociologia, Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici B, 08193 Bellaterra)

Grup de Treball 8: La Mediterrània i el món àrab

(coordina: a confirmar)

Nota important: Com es pot veure, l'oferta és àmplia tot i que hi ha vuit grups per confirmar el seu coordinador. Es continuen fent les gestions per a poder-los cobrir i completar aquesta oferta.

Els que estiguin interessats en fer aportacions a algun d'aquests grups que ja tenen un responsable, es poden posar en contacte amb el coordinador per a començar a planificar la seva aportació.

Els grups de treball es faran a les aules de la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona (Plaça Sant Domènec, 3, 17071 Girona).

3. Avanç del programa del Congrés

El Congrés Català de Sociologia es farà en el curs dels dies divendres 15 i dissabte 16 d'abril amb l'horari següent:

Divendres 15 a les 13, **sessió inaugural** a la Sala La Mercè amb la conferència de David Laitin sobre el tema dels nacionalismes comparats i amb un títol que encara s'ha de concretar.

Entre les 17 i les 19, **grups de treball (I)**

Coffe-break.

Entre les 19'30 i les 21, **Plenària** a la Sala La Mercè.

Dissabte 16 - entre 10 i 12, **grups de treball (II)**

A les 13, visita comentada al Call gironí.

A les 14, dinar col·lectiu (inclòs en el preu d'inscripció)

Entre les 16 i les 18, **grups de treball (III)**

Entre les 19 i les 20, **cloenda** amb intervenció de Salvador Giner.

L'avantatge de fer-ho amb dos dies permet de disposar del cap de setmana i de garantir el retorn sense col·lapses de carretera.

4. Els preus d'inscripció

Es decideix que els preus d'inscripció seran de 8.000 pessetes pels associats i estudiants i de 14.000 pels no associats que confirmin la seva participació **abans del 28 de febrer**. Després d'aquesta data, els preus seran respectivament de 9.000 i de 15.000 pessetes.

En la hipòtesi que, a l'ensens que incriure's, hom es faci soci de l'Associació Catalana de Sociologia, l'import cobreix la quota del 1994 i es considerarà vàlida pel proper any 1995.

El balanç actual de la situació financera porta a la constatació que disposem de moltes ajudes en espècie i de ben poca liquiditat. Amb tot, els ajuts rebuts de diverses institucions que han volgut col·laborar cobreixen les despeses bàsiques.

Amb la confirmació oportuna, disposem de:

•Girona Convention Bureau amb un cost aproximat d'unes 300.000 pessetes.

•La Sala La Mercè de l'Ajuntament pels actes multitudinaris.

•Aules universitàries pels grups de treball.

•Les carpetes de congressista facilitades per la Diputació de Girona.

•15 regals significatius otorgats per la mateixa Diputació de Girona per les persones a qui el Congrés vulgui fer un reconeixement.

•El cobriment de les despeses que ocasionin les persones que cal retribuir, per la Fundació de la Caixa d'Estalvis i Pensions de Barcelona i la Fundació Jaume Bofill.

5. Invitació especial a les universitats dels Països Catalans

S'ha establert contacte epistolar i informació a les Universitats de Castelló, València, Alacant, Les Illes i Perpinyà. La finalitat d'aquesta relació és d'eixamplar el màxim possible el nostre horitzó intentant una participació de tots els qui ens trobem sota la mateixa comunitat lingüística. Més enllà i per damunt de qualsevol debat sobre el tema, tenim també la il·lusió de pensar en futurs contactes amb els nostres veïns.

6. Edició del segon tríptic

S'està acabant de posar a punt el segon tríptic del II Congrés Català de Sociologia en el que hi constaran els grups de treball amb els seus coordinadors i la manera de contactar-los, el programa detallat del Congrés, les ofertes d'hostaleria i d'allotjament amb una bona diversificació de preus i les condicions econòmiques de la incripció al mateix amb els seus plaços. Es farà arribar quan estigui gestionat; amb tota certesa abans del Nadal del 1993.

L'educació especial: aprenentatge docent

La docència acaba essent una pràctica que es poleix i s'experimenta de la manera més insòlita que es pugui imaginar. Es pot establir un paral·lelisme amb la pràctica de la recerca: quan més experimentat et trobes és quan més capacitat et sents per a fer una teorització sobre allò que has estat duent a terme en l'experimentació quotidiana i professional.

Els meus contactes amb el Centre de Formació d'Educadors de Barcelona primer i amb l'Escola d'Educadors de Girona posteriorment han estat un aprenentatge fecund, progressista i innovador en el camp de la docència. I això ha estat així fins el punt de trobar-me i de sentir emocionalment que la pedagogia no és tant la transmissió d'uns coneixements del qui sap i coneix vers els qui no sap i que vol aprendre, sinó que en l'acte pedagògic es dona indefectiblement una interrelació indefugible entre l'alumne i el professor.

A l'inici de la docència al Centre de Formació d'Educadors de Barcelona vaig arribar a entendre i a posar en pràctica el que és avui el lema fonamental de tota didàctica i en especial de la meua: «si algú et demana aigua, no n'hi donis; més aviat ensenya-li el camí de la font». Aquest lema vesteix i configura els paràmetres del carisme que està connectat a tot acte pedagògic; es realitzi aquest a l'aula, a la institució o al carrer.

He arribat a comprendre que qualsevol intervenció social, sigui de l'ordre que sigui, o és un acte pedagògic en el sentit de